

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.431 van 14 februari 2014
in de zaak A. 206.302/IX-7803**

In zake : Nancy BOYCE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Kathleen Dassen
kantoor houdend te 2070 Burcht
Pastoor Coplaan 241
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Willem Slosse en Astrid Gelijckens
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 64 bus 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 10 september 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de minister van Justitie van 11 juli 2012, waarbij het verzoek van Nancy Boyce houdende naamsverandering van “Boyce” naar “Ost” wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 februari 2014.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Annik Haegeman, die *loco* advocaat Kathleen Dassen verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Astrid Gelijkens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 20 oktober 2011 dient verzoekster een verzoek tot voornaams- en naamswijziging in van “Nancy Boyce” naar “Cy Ost”. Zij haalt in haar verzoek de volgende redenen aan:

“[...]

Dat verzoekster de toelating vraagt haar voornaam en familienaam te veranderen. De voornaam dient gewijzigd te worden van Nancy naar Cy en de naam dient te worden gewijzigd van Boyce naar Ost zodat verzoekster in de toekomst Cy Ost zal heten. Zij heeft gekozen voor de voornaam Cy omdat dit een afleiding is van haar oorspronkelijke voornaam en samenvalt met haar roepnaam. Zij heeft gekozen voor de naam Ost omdat mijnheer [R.O.] de man is die haar vroeger heeft opgevoed en haar steeds heeft verzorgd. Hij is in 2005 overleden.

Het verzoek tot voor- en familienaamverandering van verzoekster is gesteund op ernstige redenen, namelijk redenen van familiale en persoonlijke aard. Dit blijkt uit het volgende.

Verzoekster komt uit een gezin van vijf kinderen. Zij heeft 2 broers ([B.B.] en [E.B.]) en 2 zussen ([S.V.M.] (voorheen [S.B.]) en [I.B.], overleden). [I.B.] werd destijds vermoord door haar echtgenoot. Verzoekster haar moeder, mevrouw [P.M.], is op 25.07.2008 overleden. Haar vader, mijnheer [W.B.] heeft zij nooit gekend. Verzoekster heeft een zeer moeilijke jeugd gehad. Als kind werd zij aan haar lot overgelaten en misbruikt door haar moeder en broers. Regelmatig vielen er zelfs klappen. Hoewel dit op zich al zeer moeilijk was voor verzoekster, verloor zij op zeer jonge leeftijd ook nog haar zus [I.B.] omdat zij door haar echtgenoot werd vermoord.

Na jaren strijd, misbruik en ergernissen wenst verzoekster haar familiebanden te doorbreken en een nieuwe toekomst op te bouwen waar zij haar verleden een plek kan geven en met een nieuwe lei kan starten. Verzoekster haar zus [S.B.] heeft al gebroken met haar familie. Zij werd lange tijd geleden geadopteerd en draagt nu de naam [S.V.M.]. [S.V.M.] heeft met geen enkel familielid nog contact en [heeft] zich volledig gedistantieerd van de familie.

Hoewel haar ongelukkige jeugd en slechte band met haar moeder, ging mevrouw Boyce toch bij haar moeder inwonen om haar te verzorgen toen ze kanker kreeg om haar bij te staan bij haar laatste dagen. Na haar overlijden in 2008 pleegden [E.B.] en [B.B.] bij verzoekster huisvredebreuk zodat zij zelf niet meer in haar eigen woning kon (klacht: AN53.LB.103577/2008 d.d. 22.08.2008: huisvredebreuk. Dit dossier werd geseponneerd maar broers [B.B.] en [E.B.] staan geseind). Zij veranderden de sloten en ontvreemden allerhande zaken in de woning van mevrouw [P.M.]. Op initiatief van verzoekster diende een gerechtelijke procedure verzegeling te worden opgestart teneinde de goederen van haar moeder te vrijwaren en de erfenis gelijk te verdelen.

Verzoekster vindt het geestelijk en moreel een te grote last om haar voornaam en naam nog te moeten aanhoren/dragen, reden waarom zij dit verzoek heeft ingediend. Zij is zelfs in therapie bij een psycholoog/psychiater om haar leven terug op de rails te krijgen en haar verleden te verwerken.

Dat het dan ook gerechtvaardigd is dat verzoekster vermindering van het registratierecht bekommt dat dient betaald te worden indien men de naam en voornaam wijzigt.

Dat de nieuw gekozen naam en voornaam geen aanleiding geeft tot verwarring of evenmin schade kan berokkenen aan verzoekster of derden.”

3.2. Bij brief van 30 november 2011 bevestigt de verwerende partij de goede ontvangst van voormeld verzoek.

Op 27 maart 2012 vraagt de verwerende partij om bijkomende documenten teneinde het dossier te vervolledigen, met name een uittreksel ‘samenstelling van gezin’ en een kopie van de klacht die verzoekster naar

aanleiding van misbruik gebeurlijk tegen haar moeder en broers zou hebben ingediend. Met een fax van 13 juni 2012 bezorgt verzoeksters raadsvrouw het gevraagde uittreksel en verklaart zij dat verzoekster geen dergelijke klacht heeft ingediend.

3.3. Met een nota van 4 juli 2012 stelt de dienst Naamsveranderingen van de FOD Justitie aan de minister van Justitie voor om de voornaamsverandering toe te staan, maar de naamsverandering te weigeren.

3.4. Op 11 juli 2012 weigert de minister van Justitie het verzoek tot naamsverandering van “Boyce” naar “Ost”. Dit is de bestreden beslissing. Ze steunt onder meer op de volgende overwegingen:

“[...]”

Onder verwijzing naar de in rubriek vermelde zaak heb ik de eer U mede te delen dat het toekennen van een naamsverandering krachtens de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen, onderworpen is aan strikte voorwaarden.

Gelet op het principe van de vastheid van naam kan de naamsverandering slechts uitzonderlijk door Z.M. de Koning worden toegestaan en op voorwaarde dat het verzoek gesteund is op behoorlijk bewezen ernstige redenen; bovendien mag de gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet kunnen schaden (artikel 3, lid 2, van vermelde wet).

Tot slot wens ik te preciseren dat de toelating om van naam te veranderen wettelijk beschouwd wordt als een gunst verleend aan betrokkene en niet als een recht voor deze laatste.

Na een grondig onderzoek van uw dossier moet ik U tot mijn spijt meedelen dat alhoewel ik alle begrip kan opbrengen voor uw problemen, de door U aangehaalde emotionele – persoonlijke redenen door dewelke U een zeer ongelukkige en turbulente jeugd had, niet in aanmerking kunnen genomen worden om uitzonderlijk af te wijken van het principe van de vastheid van naam, en op basis van bovenvermelde wet aan Z.M. de Koning voor te stellen U toelating te verlenen uw naam te veranderen in die van ‘OST’. Er bestaat ook geen wettelijke band van afstamming [...] tussen Uzelf en de heer [R.O.].

De naam wordt verkregen op de bij de wet opgelegde wijze (dit is in regel op grond van de afstamming, zoals vastgelegd in artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek), hij kan niet vrij gekozen worden.

Het ministerieel besluit tot voornaamsverandering werd overgemaakt aan de Federale Overheidsdienst Financiën. U zal hieromtrent ten gepaste tijde bericht ontvangen.

[...]”

Het verzoek tot voornaamsverandering van “Nancy” naar “Cy” wordt wel toegestaan.

IV. Onderzoek van het enige middel

Standpunt van de partijen

4. Verzoekster ontleent het enige middel aan de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 mei 1987 ‘betreffende de namen en voornamen’ (hierna: de wet van 15 mei 1987), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (hierna: de formele-motiveringswet) en van het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij voert aan dat de motivering van de bestreden beslissing een loutere stijlformule is die niet duidelijk maakt waarom de door haar ingeroepen redenen en stukken niet als voldoende ernstig worden beschouwd. Het enige concrete dat in de bestreden beslissing wordt gesteld is dat de door haar aangehaalde emotionele-persoonlijke redenen niet in aanmerking kunnen worden genomen en dat er geen wettelijke band van afstamming bestaat tussen haar en R.O., maar dit is geen afdoende motivering. De rest van de motivering is stereotiep en niet op haar concrete situatie toegespitst, waaruit verzoekster afleidt dat de door haar aangehaalde argumenten “op automatische-mechanische wijze” werden onderzocht. Uit de motivering kan zij niet afleiden of de door haar aangehaalde redenen voor de naamsverandering al dan niet als ernstige redenen in de zin van de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 mei 1987 worden beschouwd en evenmin wordt uitgelegd waarom dit niet het geval zou zijn. In de bestreden beslissing wordt immers niet ingegaan op de volgende redenen die zij in het verzoek tot naamsverandering heeft aangehaald: R.O. heeft haar steeds opgevoed en verzorgd; haar zus S.V.M. draagt reeds een andere naam, heeft geen contact meer met de familie en distantieert zich volledig; haar zus I.B. werd vermoord; zij heeft haar vader nooit gekend; zij werd door haar moeder en broers misbruikt; haar moeder is

overleden en haar broers pleegden huisvredebreuk, staan sindsdien geseind en er werd een procedure “verzegeling” opgestart toen haar moeder overleed teneinde verzoekster tegen haar broers te beschermen; zij is in therapie bij een psycholoog/psychiater. Verzoekster besluit hieruit dat voormelde argumenten niet bij de besluitvorming werden betrokken en er geen rekening mee werd gehouden. Ten slotte stelt zij dat uit de bestreden beslissing evenmin kan worden afgeleid dat de dienst Naamsveranderingen rekening heeft gehouden met de fax van 13 juni 2012.

5. De verwerende partij antwoordt dat naamsverandering een uitzonderlijke maatregel is, wat maakt dat de formele-motiveringsplicht minder uitgebreid is. Het volstaat dat de bestreden beslissing de redenen doet kennen die haar verantwoorden, hetgeen kan door verwijzing naar een constante praktijk waarvan de bestaansredenen wordt uiteengezet. Het is niet vereist dat wordt geantwoord op elk argument dat door de betrokkene wordt aangevoerd. Uit de bestreden beslissing blijkt volgens de verwerende partij duidelijk – op een voor verzoekster begrijpelijke wijze – waarom de naamsverandering niet wordt toegestaan en deze motivering is ook pertinent aangezien ze volstaat om de bestreden beslissing te dragen. In de bestreden beslissing wordt immers overwogen dat een naamsverandering omwille van het in artikel 3 van de wet van 15 mei 1987 vervatte beginsel van onveranderlijkheid van naam een uitzonderlijke maatregel is die slechts wordt toegestaan indien het verzoek tot naamsverandering op behoorlijk bewezen en ernstige redenen is gesteund. Verzoekster heeft haar verzoek op redenen van persoonlijke en familiale aard gesteund en uit de bestreden beslissing blijkt dat de minister deze redenen heeft afgewogen tegen het principe van de vastheid van naam, maar op grond van haar beoordelingsbevoegdheid heeft geoordeeld dat deze redenen niet in aanmerking kunnen worden genomen om af te wijken van dat in artikel 3 van de wet van 15 mei 1987 vervatte principe, waaruit – minstens impliciet – blijkt dat de aangehaalde redenen niet als “ernstige redenen” worden beschouwd. Ten slotte stelt de verwerende partij ook nog dat uit het geheel van het dossier blijkt dat de minister het verzoek aandachtig heeft onderzocht en zelfs bijkomende informatie heeft gevraagd en verkregen. Dat niet uitdrukkelijk op

alle aangebrachte argumenten wordt geantwoord doet niets af aan het gemotiveerd karakter van de bestreden beslissing.

6. Verzoekster repliceert dat de redenering van de verwerende partij niet correct is aangezien de wet van 15 mei 1987 geenszins stelt dat argumenten van emotionele en persoonlijke aard geen ernstige redenen kunnen vormen om een verzoek tot naamswijziging in te dienen. Op de website van de FOD Justitie staan verschillende voorbeelden van redenen die in aanmerking kunnen komen voor naamswijziging. Hieruit blijkt dat allerhande redenen of argumenten ernstige redenen kunnen zijn die een naamsverandering verantwoorden. Zij wijst er ook op dat de verwerende partij geen standpunt heeft ingenomen over haar opmerking of al dan niet rekening werd gehouden met de fax van 13 juni 2012.

Beoordeling

7. Luidens artikel 2 van de formele-motiveringswet moeten de individuele bestuurshandelingen, zoals de thans bestredene, uitdrukkelijk worden gemotiveerd. De beslissing die aan de betrokkene wordt meegedeeld, moet niet enkel het *dictum* bevatten, maar eveneens de redenen op grond waarvan de beslissing werd genomen. In de beslissing moet evenwel niet op elk argument dat door de betrokkene wordt aangevoerd afzonderlijk worden geantwoord. Het volstaat dat de beslissing duidelijk de redenen doet kennen die haar verantwoorden.

Artikel 3 van de genoemde wet bepaalt dat de opgelegde motivering in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Deze motivering moet afdoende zijn. Dit laatste betekent dat de motivering pertinent moet zijn, wat inhoudt dat de motivering duidelijk met de bestreden beslissing te maken moet hebben en dat ze draagkrachtig moet zijn, wat betekent dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De betrokkene moet in de hem aanbelangende

beslissing de motieven kunnen lezen op grond waarvan ze werd genomen zodat hij kan nagaan of de overheid is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen. De motivering moet de betrokkene in staat stellen om met kennis van zaken te oordelen of het zinvol is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

8. Artikel 2, eerste lid, van de wet van 15 mei 1987 luidt als volgt:

“Elke persoon die enigerlei reden heeft om van naam of voornamen te veranderen, kan daartoe aan de Minister van Justitie een met redenen omkleed verzoek richten.”

Artikel 3, derde lid, van dezelfde wet, luidt als volgt:

“De Koning kan de naamsverandering uitzonderlijk toestaan indien hij van oordeel is dat het verzoek op ernstige redenen steunt en dat de gevraagde naam geen aanleiding geeft tot verwarring en de verzoeker of derden niet kan schaden.”

Uit die laatste bepaling blijkt dat om een naamsverandering te verkrijgen aan twee voorwaarden moet worden voldaan: enerzijds moet het verzoek tot naamsverandering op ernstige redenen steunen, anderzijds mag de gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet schaden.

De onveranderlijkheid van de familienaam is naar de huidige opvatting van de wetgever noodzakelijk om personen doeltreffend te kunnen identificeren in hun sociale relaties en is een waarborg voor stabiliteit, die slechts bij wijze van uitzondering mag worden verstoord. Bij de parlementaire voorbereiding van voornoemde wet van 15 mei 1987 werd bevestigd dat de onveranderlijkheid van de naam de regel moet blijven en de naamsverandering de uitzondering. In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp dat tot de wet van 15 mei 1987 heeft geleid, werd immers gesteld (*Parl.St.* Kamer 1983-84, nr. 45-966/1, 5):

“Daarentegen moet voor de verandering van naam de onveranderlijkheid de regel blijven en de verandering de uitzondering. Derhalve moeten de verzoeken, waarvan na onderzoek blijkt dat zij niet berusten op een ernstige reden, verworpen worden, zelfs als de gevraagde naam niemand schade berokkent.”

Bij de bespreking van het ontwerp werd door de vertegenwoordiger van de minister onder meer verklaard (*Parl.St.* Senaat 1986-87, nr. 401/2, 8): “De verandering van de naam moet op een duidelijk omschreven en ernstige reden steunen.”

De Koning beschikt dienaangaande over een discretionaire bevoegdheid. Het komt de Raad van State niet toe om zich in de plaats van de overheid te stellen bij de beoordeling van de motieven op basis waarvan de naamsverandering al dan niet kan worden toegestaan. Hij mag wel nagaan of de beoordeling van de overheid steunt op feitelijk juiste en in rechte aanvaardbare motieven en of die beoordeling binnen de grenzen van de redelijkheid blijft.

9. Blijkens haar verzoek tot naamsverandering steunt verzoekster haar vraag op een aantal emotionele en persoonlijke redenen.

Het staat aan de verwerende partij om te oordelen of deze redenen voldoende ernstig zijn om af te wijken van het principe van onveranderlijkheid van naam.

De bestreden beslissing waarmee de vraag tot naamsverandering wordt geweigerd vermeldt de wet van 15 mei 1987, het erin vervatte principe van de vastheid van naam en van het uitzonderlijk karakter van een toelating om van naam te mogen veranderen. Vervolgens wordt overwogen dat na een grondig onderzoek van verzoeksters dossier werd geoordeeld dat de door haar aangehaalde emotionele-persoonlijke redenen – waardoor verzoekster een zeer ongelukkige en turbulente jeugd had – niet in aanmerking kunnen worden genomen om uitzonderlijk af te wijken van het principe van de vastheid van naam; dat er geen wettelijke band van afstamming bestaat tussen verzoekster en R.O.; dat de naam

wordt verkregen op de bij de wet opgelegde wijze zoals vastgelegd in artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek en niet vrij kan worden gekozen.

10. In tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, blijkt uit de weigering om de naamsverandering toe te staan en de hiervóór vermelde motieven duidelijk dat de door haar aangehaalde redenen door de verwerende partij als niet ernstig in de zin van artikel 3 van de wet van 15 mei 1987 werden bevonden. Dienvolgens kan verzoekster ook achterhalen waarom de naamsverandering niet werd toegestaan.

11. Anders dan verzoekster beweert, is de motivering van de bestreden beslissing geen loutere stijlformule. Verzoekster heeft haar aanvraag gesteund op een aantal emotionele en persoonlijke redenen en in de bestreden beslissing staat vermeld dat de verwerende partij heeft geoordeeld dat deze aangevoerde redenen niet in aanmerking kunnen worden genomen. Deze motivering is voldoende geïndividualiseerd en op verzoeksters situatie toegespitst. Uit de motivering blijkt dat de verwerende partij wel degelijk de door verzoekster aangehaalde argumenten bij haar besluitvorming heeft betrokken en erop is ingegaan. Dat niet op elk argument van verzoekster afzonderlijk wordt geantwoord, doet hieraan geen afbreuk, aangezien de formele-motiveringsplicht, zoals zo-even werd overwogen, dit geenszins vereist.

12. Verzoekster toont niet aan dat de bestreden beslissing niet op deugdelijke motieven steunt. De loutere omstandigheid dat zij het niet eens is met het oordeel van de verwerende partij dat de aangehaalde argumenten geen ernstige redenen zijn om een naamsverandering toe te staan, toont op zich niet aan dat de verwerende partij haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid niet op wettige wijze heeft uitgeoefend.

13. Met de fax van 13 juni 2012 heeft verzoeksters raadvrouw het uittreksel 'samenstelling van gezin' aan de dienst Naamsveranderingen overgemaakt en te kennen gegeven dat verzoekster geen klacht heeft ingediend

naar aanleiding van misbruik door haar moeder en broers. Deze fax maakt deel uit van het administratief dossier. In de nota van 4 juli 2012 van de dienst Naamsveranderingen aan de minister van Justitie wordt een overzicht gegeven van de actuele en voormalige gezinssituatie van verzoekster, alsook van de omstandigheid dat verzoekster voor voormelde feiten geen klacht heeft ingediend. Anders dan wat verzoekster voorhoudt, zijn de gegevens die met de fax van 13 juni 2012 werden meegedeeld wel degelijk bij de besluitvorming betrokken. Verzoekster voert voor het overige geen elementen aan waaruit zou blijken dat de verwerende partij bij de totstandkoming van de bestreden beslissing onzorgvuldig heeft gehandeld. Integendeel geeft het administratief dossier er blijk van dat de verwerende partij het dossier met de vereiste zorgvuldigheid heeft afgehandeld en rekening hield met het schrale bewijsmateriaal dat verzoekster heeft aangereikt.

14. Het enige middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 februari 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren